

L'eruga dormidora del panís o blat de moro

Mythimna unipuncta (Haworth, 1809)

Aquesta és una plaga important en el cultiu, si bé no tots els anys provoca danys greus. Quan apareix de forma gregària, pot ser devastadora

Es tracta d'un insecte lepidòpter de la família Noctuidae i es coneix com eruga dormidora del panís o també com l'eruga de les gespes. A Europa no es va conèixer fins a partir dels anys 50, quan es van detectar els seus primers danys a França.

Actualment és present a tota Europa i a la Península Ibèrica també està àmpliament distribuïda per totes les zones on es conrea el blat de moro. A Catalunya sol ser una plaga intermitent, en funció sobretot de la climatologia de cada any, però sol afectar gairebé sempre. En anys favorables al seu desenvolupament apareix la seva forma gregària i més destructiva, podent provocar pèrdues de fins el 100% de de la collita.

La papallona adulta és poc vistosa, de tons grisosos i una mida de 3 a 4 cm d'envergadura de les ales. La seva larva, l'eruga, té una allargada entre 3,5 i 5 cm i és de color variable, entre verdosa i tons grisosos, amb una bandes longitudinals verdoses i marronoses.

La larva es pot alimentar de moltes espècies vegetals, sobretot de gramínies, però també pot infestar alfals, trèvol, colza i remolatxa. A casa nostra afecta sobretot el blat de moro i algunes poàcies usades en el cultiu de la gespa ornamental. S'alimenta de pràcticament totes les parts verdes de la planta disponibles per sobre de la superfície del sòl.

Per la seva voracitat, deixa rastres molt evidents del seu pas i es mou (migra) d'una parcel·la a l'altra per colonitzar noves fonts d'aliment. Els danys inicials es detecten per les seves mossegades circulars, bastant grans, que poden eliminar tot el limbe foliar fins al nervi central.

És possible confondre aquesta espècie amb altres que també són plaga al cultiu, per la qual cosa es recomana demanar assessorament en cas de dubte.

1 L'eruga dormidora pot ser devastadora si es donen les condicions adequades.

2 És molt important detectar els primers danys en fulles per decidir si cal intervenir.

3 L'únic producte autoritzat per tractament foliar és a base de clorpirifos.

Pot presentar diverses generacions segons zones i clima. A Catalunya són tres: 1a de mitjans d'abril a juny, no sol ser problemàtica, 2a de primers de juliol a primers de setembre, és la més abundant i també la més perillosa per als cultius i 3a, de primers de setembre a finals de desembre, tampoc sol ser gaire important. La segona generació sol tenir uns màxims entre segona quinzena de juliol i primera d'agost, els moments més crítics per vigilar la plaga, si bé és recomanable detectar-la abans.

Adult (esquerra) i larva(dreta) de l'eruga dormidora del panís. Autors: Carmen López (UdL) i Larry Strand (UC DAVIS).

Per controlar la plaga és necessari detectar els primers individus i els seus danys (rodals), a la parcel·la o a les parcel·les veïnes o als marges. A partir d'aquest moment, si es veu que augmenta de població en controls setmanals, serà necessari intervenir. Es pot seguir també el vol dels adults mitjançant trampes de llum o feromones sexuals. Els tractaments insecticides es faran només quan es comencin a detectar danys significatius (no es coneix un llindar). Usar productes a base de betaciflutrin, clorpirifos i lambda cihalotrin. Per a un millor control és necessari eliminar les gramínies espontànies dels marges de les parcel·les que permeten que es continuï alimentant.

Danys de l'eruga dormidora en parcel·les de panís. Autora: Matilde Eizaguirre (UdL).

Autor:

JAUME ALMACELLAS. jalmacellas@gencat.cat. Servei de Sanitat Vegetal (DARP).

IRTA